

Мистецькі скарби бабусиної скрині

Мета. Продовжувати знайомити дітей з українськими народними традиціями. Розширити, поповнити знання про рушник та сорочку. Прививати любов до культури і мистецтва. Виховувати глибокі почуття любові, пошани до людей праці, гордості за майстринь. Сприяти розвиткові творчих здібностей дітей, бажання зберегти родинні традиції, не забувати своєї національної культури.

Ведуча. Запрошуємо вас, дорогі гості, до нашої оселі, стати свідками традицій, обрядів, пов'язаних з нашими українськими рушниками та вишиванками.

(Дівчинка в українському вбранні)

Добрий день вам, добрі люди!

Хай вам щастя-доля буде,

Не на день і не на рік,

А на довгий-довгий вік.

(Хлопчик в українському вбранні)

Ми гостей своїх стрічаєм

Круглим, пишним короваем.

З рушником берем таріль,

Коровай кладем і сіль.

Шанобливо хліб підносим

І, вклонившись, щиро просим:

- Любий гостю наш, приймай

І рушник, і коровай.

Ведуча:

- Сьогодні ми вирушаємо у подорож до українського житла і ви відчуєте, що хата – вірна супутниця людини протягом всього життя. Здавна українські жінки славилися своєю майстерністю вишивання. Український народ має свій чарівний звичай, одвічний людський символ — рушник. Подивіться, які красиві рушники: виткані, вишиті із зображенням геометричних фігур, квітів, дерев.

Ми бачимо рушник на стіні. За давнім українським звичаєм не було жодної на Україні хати, яка б не прикрашалась рушниками.

(Стук у двері)

Бабуся: Заходьте, заходьте, онученьки, ласкаво прошу у гості.

Дуже рада вам, любі діти, проходите, сідайте та хату танцем і піснею звеселяйте.

Дівчинка: Добрий день, бабусю! Яка гарна у вас світлиця! Все тут є: і вишиті рушники, і вишиті сорочки, і скатертини, і ікони.

Бабуся: Так, дівчатка. Раніше за кількістю вишитих рушників, сорочок, скатертин судили про працелюбність дівчини. Кожна дівчина змалечку вчилася відтворювати красу в узорах у своєї бабусі і матері.

- Чи знаєте ви, діти, щось про історію вишивання на Україні?

Дівчинка: Ні, бабусю, не знаємо! Можете ви нам розкажете щось про це?

Бабуся: Звичайно! У вишиванці яскраво і повно виявилася багата душа народу, споконвічне прагнення до прекрасного. Художні вишивки багатогранні за технікою виконання, формами узору, кольором, логікою побудови.

Дівчинка. А що символізують кольори на вишивці?

Бабуся.. Червоний колір— нехай подорожньому світить сонечко.

Зелена барва — зустріч із добрими людьми.

Коричнева — щаслива дорога з чистим небом і ясным сонцем.

Синя, жовта — символ здоров'я, удачі.

Чорна і червона — це журба і любов.

Кожна область, навіть кожне село має своє художнє обличчя, улюблену кольорову гамму.

По тому, як вишита сорочка, кептар – легко можна було дізнатися з якого села їхній власник.

- Які способи вишивання ви знаєте, діти?

1-га дівчинка: Мені мама розповідала, що у сьогоднішній нашій вишивці багато способів вишивання – це вишивання хрестиком, гладдю, болгарським хрестиком, козликом, ялинкою. Наша чисто українська вишивка – це вишивання хрестиком.

2-га дівчинка. На мистецтво вишивання Західної України мали вплив польські майстри. А у нас на Слобожанщині дуже помітний вплив російської вишивки.

Бабуся: Дійсно, онучко. Вишиті рушники – це особлива сторінка в прикладному мистецтві. Але потяг до прекрасного закладено в людській душі самою природою, ми знову повертаємось до цього чудового мистецтва.

Дівчинка:

Як з'являємось на світ ми

В крижмі – білі рушники.

Полотняне диво світле,

Плід душі й хист руки.

Як прийде пора до шлюбу

З блиском золота кілець,

Рушники з дитинства любі

Ляжуть в стежку під вінець.

Чи коли від краю свого

Довгий шлях кудись лежить,

Рушником й хрестом в дорогу

Рід тебе благословить.

Дівчинка:

А прийдеться шлях останній

Нам відміряти в житті,

Рушники прості, прощальні

З калачами – на хресті.
Рушники, рушники –
Наче долі сторінки,
Їхня мова писанкова
Збереглася на віки.

*(Пісня «Рушникова доля»
(Стук у двері. Заходять хлопці)*

Хлопці. Добрий день, бабусю, дівчатка!

Бабуся: А ось, діти, подивіться – це вишита сорочка. А чи знаєте ви, що цю сорочку вишивала вам матуся, коли ви були ще маленькими?

Вишивали сорочки колись нитками, а потім бісером. Переважали жовті й блакитні кольори. А де ви бачили збіг таких кольорів?

Діти: Блакитне небо й пшеничне поле.

Бабуся: Молодці! Що ви знаєте про сорочку?

1-й хлопчик. Довгими зимовими вечорами вишивали дівчата не тільки рушники, а й сорочки.

2-й хлопчик. Сорочки вишивали і матері своїм синам, а коли син вирушав у далеку дорогу, то сорочка служила йому оберегом і оберігала від злого й недоброго.

3-й хлопчик. Сорочки вишивали червоними й чорними нитками. Червоне – то радість, а чорне – печаль.

Вишита сорочка аж до поясочка,

А хто її вишивав? України дочка.

1-й хлопчик. Бабуся казали, щоб я свою вишиванку носив у понеділок, вівторок і четвер і обов'язково на чисте тіло.

2-й хлопчик. Здавна вважалося, що сорочка, усі краї якої оздоблені вишивкою, має оберігати від нещастя, відганяти від людини злі сили.

Бабуся. Червоною вишивкою обов'язково прикрашали комір та рукава сорочки, адже місця, де закінчується тканина, - найвразливіші для темних сил. Ось послухайте легенду.

Колись на небі не було поділу на добрих і злих ангелів. Але та частина з них, що тяжіла до зла, намагалася робити людям на землі біди і страждання. Був час, коли багато людей забули Боже слово і жили в гріху. А злі ангели доповідали Богові, що всі люди на землі грішні, а тому отримали Божий дозвіл умертвляти всіх без розбору, на кому нема хреста. В однієї жінки померло від того 7 дітей, а лишився один мізинчик – син. День і ніч вона благала Бога пощади для сина, і він відкрив їй таємницю: «Виший дитині і собі хрести на сорочці, щоб ангели їх бачили. Але нікому не кажи, бо побачиш на очах смерть сина і сама загинеш». Але жінка не могла бачити смерть чужу. Вона розповіла про хрести- обереги. А як люди не повірили, то зірвала сорочку тихо з себе й померла в усіх на очах. Відтоді люди вишивали сорочки, а з часом, окрім хрестів, на них з'явилися символи родючості, рослинні візерунки, інші символи християнської віри.

1-й учень. Улюблений колір української вишиванки – червоний, який вважається головним оберегом від лиха.

Бабуся: Дійсно, традиційні кольори української вишиванки – чорне та червоне.

Хлопчик. Тому і співають у народній пісні: «Сорочку мама вишила мені, червоними і чорними нитками»

(Пісня «Мама вишила мені»)

Хлопчик: Ой, бабуся, а що це за скриня у вас така стара? Може там якісь скарби?

Бабуся: Колись у кожній хаті була скриня. І в цих скринях мами ваших бабусь, бабусі ваших бабусь зберігали все найдорожче, найрідніше їхньому серцю, а що саме, ми з вами зараз подивимось.

(Відкриває скриню, виймає рушник, сорочку і віночок)

Вінок – це символ добра і надії, сорочка – оберіг від недоброго і злого, рушник — символ щасливого життя. Скільки він промовляє серцю кожного з нас! Його можна порівняти з піснею витканою, або вишитою на полотні. Без рушника, як без пісні, не обходяться ніякі свята, події.

Дівчинка:

Дивлюся мовчки на рушник,

Що ви вишивали,

І чую: гуси зняли крик,

Зозуля закувала.

Знов чорнобривці зацвіли,

Запахла рута-м'ята,

Десть тихо бджоли загули,

Всміхнулась люба мати.

І біль із серця раптом зник,

Так тепло-тепло стало.

Цілую мовчки той рушник,

Що мати вишивала.

Дівчина:

Рушничок, рушничок

Бабуся вишивала.

Червоненьку ниточку

На полотно клала.

Вишиваним рушничком

Стіни прикрасила.

Подивись, як у нас гарно,

Бабусенько мила.

1-й учень. Вишивали рушничок

Різними нитками.

Там калина молода

Й ружі з солов'ями.

2-й учень І барвінку синій світ,
Кущ рясного глоду.
Український рушничок —
Символ мого роду.

(Пісня «Я маленька україночка»)

Хлопці: Велике спасибі, вам бабусю, за розповідь, за те, що ви не забуваєте свого святого ремесла, за те, що ви показали ваші чудові вишивки. А ми для вас виконаємо пісню.

(Пісня «Я маленький козак»)

Ведуча: Я хочу, діти, щоб для вас, коли станете дорослими, дорогою залишилась рідна домівка, щоб палко любили рідний край, його звичаї, мову нашу солов'їну, щоб ніколи не змогли зламати калинову гілку чи інше дерево, а навпаки, прикрашали нашу землю своїми руками. Тож пам'ятаймо, хто ми є, бережімо звичаї наші, шануймо наші обереги. Бувайте здорові. Дякуємо за увагу.